

4^e Deel

Parlementaire vragen en antwoorden

I. De begroting en de plannen rond langdurig zieken

Begroting en de plannen rond langdurig zieken – Besparing meer dan verdubbeld – Progressief tewerkgestelden met ziekte-uitkering – Langdurig zieken met competenties – Terugverdieneffecten – Voorzichtige inschatting tewerkstellingspercentage van 25% - Responsabilisering stakeholders – “Terug Naar Werk” coördinatoren – Trajecten in 2022, 2023 en 2024

Vraag nr. 1082, gesteld op 20 oktober 2021 aan de heer vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, door mevrouw MERCKX, volksvertegenwoordigster¹

Uit de begrotingstabellen die we in het Parlement ontvingen, blijkt dat de aandacht voor de langdurig zieken ook is ingegeven door budgettaire overwegingen.

Waar we vorig jaar een cijfer van 200 miljoen EUR te zien kregen (voor het jaar 2024), blijkt de besparing op deze begrotingspost dit jaar meer dan verdubbeld. Dat jaar bedraagt de gecumuleerde besparing 481 miljoen EUR.

1. Deze cijfers zijn samengesteld uit zes verschillende posten. Kunt u deze stuk voor stuk kort inhoudelijk en budgettair toelichten?
2. Hoe berekent u de besparingen uit de responsabilisering van de mutualiteiten? Wat zijn uw uitgangspunten?
3. Hoe berekent u de opbrengsten vanuit de responsabilisering van werkgevers? Hoe komt u tot deze cijfers? Wat is het aantal vastgestelde inbreuken waarmee u rekening houdt voor 2022, 2023 en 2024?
4. Hoe berekent u de inkomsten vanuit de sancties voor langdurig zieken? Hoeveel mensen denkt u dat er in totaal een sanctie zullen krijgen (eventueel jaar per jaar)?
5. U rekent op 15.000 trajecten per jaar. Van hoeveel bijkomende zieken gaat u daarbij uit? Wat doet u met uw projecties als de instroom groter wordt?

1. Bulletin nr. 076, Kamer, gewone zitting 2021-2022, blz. 154.

6. Er zouden vandaag ongeveer 60.000 mensen progressief tewerkgesteld zijn. Hoeveel van hen doen dit als gerechtigde op een ziekte-uitkering? Welk aandeel doet dit buiten een re-integratieproject? Hebt u hier rekening mee gehouden toen u de berekeningen maakte?

Antwoord:

Mensen met een chronische aandoening die daardoor niet actief kunnen zijn op de arbeidsmarkt vind je doorheen alle statuten: werknemers, zelfstandigen, ambtenaren, enz. Acties die gelinkt zijn aan het zetten van stappen naar werk kunnen bovendien ofwel gericht zijn op een terugkeer binnen de bestaande context (dezelfde werkgever), ofwel kijk je breder en ga je ook op zoek naar kansen bij andere werkgevers of in andere jobs. Al die zaken zorgen ervoor dat acties en begrotingen over verschillende beleidsdomeinen verspreid liggen. Ik hoop dat u begrip hebt voor het feit dat ik alleen nader inga op de budgettaire vertaling van het beleid dat onder mijn bevoegdheid valt.

De win van acties om mensen met gezondheidsproblemen die dit kunnen en willen, sneller en gericht in een traject naar werk te brengen ligt op verschillende terreinen. U vraagt mij alleen de financiële impact. En die zal ik u geven, maar niet zonder nogmaals te onderstrepen dat het vooral gaat om de maatschappelijke verantwoordelijkheid die we allemaal samen dragen om deze mensen niet zomaar aan de kant te schuiven.

Voor ons domein gaat het vooral om de terugverdieneffecten die we creëren door mensen met competenties en mogelijkheden terug aan het werk te helpen. *In concreto* gaat dat om 66 miljoen EUR in 2022, 161 miljoen EUR in 2023 en 243 miljoen EUR in 2024. Die terugverdieneffecten zijn samengesteld uit de uitkeringen die we niet meer moeten betalen, de bijdragen die betaald worden op het loon en de fiscale inkomsten die verbonden zijn aan dat loon. In onze berekeningen zijn we uitgegaan van het feit dat het hier gaat om mensen met een gezondheidsprobleem, die misschien niet allemaal voltijds en het ganse jaar kunnen werken. We rekenen per persoon op een tewerkstellingspercentage van 25 % per jaar. Dat is een voorzichtige inschatting, daar zijn we ons van bewust. Maar daarmee willen we ten eerste aantonen dat we echt wel rekening houden met de situatie van deze groep mensen en dat we ons niet rijk rekenen.

Deze cijfers zijn hoger dan de in meerjarenbegroting initieel ingeschreven 50, 150 en 200. Maar we zijn ervan overtuigd (ondanks de voormelde voorzichtigheid) dat we die kunnen realiseren mits we alle neuzen in dezelfde win-win richting kunnen oriënteren. Om dat te ondersteunen vragen we inderdaad een stukje inzet en responsabilisering van alle stakeholders. Daarom hebben we niet op elk van de “responsabiliserende maatregelen” afzonderlijk budgettaire doelstellingen geplakt. Omdat ze tot doel hebben te sensibiliseren en zo bij te dragen tot de realisatie van de algemene doelstelling: aangepast werk voor wie daartoe in staat en bereid is.

We zien de responsabilisering dus in het licht van het totaalplan, waarbij we eerst en vooral inzetten op ondersteuning. Via de “Terug Naar Werk”coördinatoren, via de rekentool die mensen toelaat om voor zichzelf te berekenen wat de meerwaarde van werken is en via de versterking van de dienstverlening in de regio's.

Bovendien zal het nieuw te ontwikkelen stelsel van de degressieve tewerkstelling voorkomen dat mensen volledig uitvallen. Al die maatregelen samen, en het feit dat iedereen bereid is om zich te engageren, dat is wat ons vooruit zal helpen.

We rekenen erop dat de begeleiding van de “Terug Naar Werk”coördinatoren nodig zal zijn in 18.000 trajecten in 2022 en 24.000 in 2023 en 2024. Het resultaat van deze trajecten kan zowel een gedeeltelijke als volledige werkhervatting zijn, die gerealiseerd wordt met of zonder de extra ondersteuning van een dienstverlener. Het eerste doel is de groep mensen die instroomt in de langdurige ongeschiktheid, zo klein mogelijk te maken. De groep waarop we focussen is een groep mensen die nog kansen én goesting hebben, maar die de extra ondersteuning via minstens één gesprek met de Terug Naar Werkcoördinator nodig hebben om een traject naar werk te starten. Op dit moment hebben wij geen zicht op de relatie tussen het aantal gedeeltelijke werkhervattingen en de bestaande re-integratietrajecten. Via de registraties door de Terug Naar Werkcoördinator zal dat in het nieuwe systeem wel het geval zijn.